

Iz tega vsak četrtik in
velja s poštnino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 52 din.,
pol leta 16 din., četrt leta
8 din. Izven Jugoslavije
36 din. Naročnik se pošlje
na upravništvo „Slovenskega
Gospodarja“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Leta se dopolnjuje do od-
povedi. Naročnik se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Roko-
pisil se ne vračajo. Upravi-
ništvo sprejema naročilno,
inšerate in reklamacije.
Cene inšeralom po dogo-
voru. Za večkratne oglase
primeren popust. Nezapri-
te reklamacije so poštninske
prošle.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.605.
Telefon interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

89 številka. MARIBOR, dne 25 septembra 1924. 58. letnik.

Dva tabora.

Ko so pred dolgimi desetletji vodili Srbijo dvorjani, oficirji in pa politiki, ki niso imeli prav nobenega stika z narodom, se je korupcija in zloraba oblasti tako strahovito razpasla, da je moral reči eden od ljudskih voditeljev, da v Srbiji ne bo prej reda in poštenja, dokler vsaj enega ministra ne oderejo in njegove kože ne obesijo na skupščinsko steno. Tedaj se je proti vladi, ki je ljudstvo samo izrabljala ter zasmehovala vse njegove upravičene zahteve, dvignila radikalna stranka in njeni ustanovitelji so spravili na zborovanje v Banjici stotisoč srbskih seljakov. Zahtevala se je sprememba ustave in vlada se je morala tej zahtevi tudi udati. Radikalna stranka je bila tedaj ljudska stranka, vodila je pravo ljudsko politiko in zato je tudi toliko dosegla. S časom in celo prav hitro je pa začelo kopneti poštenje in umevanje ljudskih zahtev na vodilnih mestih, stranka je prejela iste korupcioniste, proti katerim se je poprej borila in danes je ta stranka tako daleč, da je za njeno politiko glavno vprašanje, kako bi se dalo rešiti Pašiča, njegovega sina Radeta, bivše ministre Lazico Markovića, Velizarja Jankovića in vse druge, ki so si na škodo naroda nagrabili v politiki velikansko premoženje ter so vedno hujše izrabljali oblast.

Omažeževani prvaki radikalne stranke se danes posvetujejo, kako bi z najetiimi in podkupljenimi pristaši povzročili nerede ter se zopet prerili do oblasti. Radikalna stranka se je pod Pašičevim vodstvom odrekla pravi in poštenu ljudski politiki in ljudstvo nastopa proti njej. V zadnjem desetletju nekdanje Srbije je ljudstvo v politiki vedno manj odločevalo in šele po več letih skupne države Srbov, Hrvatov in Slovencev je prava ljudska politika zavzela veliki razmah in sicer v pravem pomenu besede pri Slovincih in Hrvatih. Zadnje državnozbornske volitve se lahko imenujejo pravo narodno glasovanje. Po duhu in želji ljudske politike so dobili Slovinci, kakor tudi Hrvati enotno politično zastopstvo. Od srbskih volilcev je sicer Pašič s svojo radikalno stranko odnesel večino, a ta večina mu ni bila poverjena za vedno in prostovoljno, ampak s svojimi agitatorji si jo je izsuil in prigoljufal. Slovensko in hrvatsko ljudstvo je že večkrat sijajno dokazalo, da je zavedno, prostovoljno ter zaupljivo poverilo svoje vodstvo in svojo politiko stranki, ki je pri volitvah dobila do malega vse mandate, v Srbiji pa Pašič že dolgo časa vedno manj doseže s svojimi pozivi na ljudstvo. Ko je bil še na vladi in je od kralja zahteval, da se mu poveri razpis volitev, je na shodu v Bjelini v Bosni mesto pričakovanih stotisoč, spravil skupaj le piclo število poslušalcev in še ti so bili po večini podkupljeni in s silo prignani na shod. Tedaj je Pašič grozil s krvjo

in ko je na shodu v Beogradu to še v izdatnejši meri ponovil, je bil obisk shoda še slabši in naravnost neznamenat za tako veliko mesto.

Pašič—Pribičevići pozivi pri ljudstvu zato nimajo odziva, ker odklanjata ta dva politika sporazum, ki je od Srbov vedno bolj zaželen, ko se tako pogosto in tako veličastno izraža in priporoča od strani Slovencev in Hrvatov. Od nastopa sedanje vlade pa do zadnjega velikanskega zborovanja Radičeve stranke v Zagrebu so vpili Pašič—Pribičevići pristaši, da je vlada odvisna od Radičeve milosti, ko je pa na zagrebškem zborovanju Radič naznanil vstop hrvaških poslancev v vlado, se je pa to vpitje in laganje v toliko spremenilo, da čitamo sedaj po Pašičevih in Pribičevićevih listih, kako bo Radič druge člane vlade samo izrabil ter državo spravil v največjo nevarnost. Tako in podobno vpitje je od prvega početka najostudnejši izrodek pokvarjenih in brezvestnih politikov in ljudskih sleparjev. Prejšnja Pašič—Pribičevićeva vlada se je držala samo vsled tega na površju, ker so bili Radičevi poslanci doma meneč, da v Beogradu nimajo delati s kom sporazuma. Ko je pa Hrvatska republikanska seljaška stranka začela posnemati našo Slovensko ljudsko stranko, ki že od nekdanj zaseduje z vso odločnostjo pot sporazuma, je bilo pa Pašič—Pribičevićeva vladanja konec. Prej od Pašič—Pribičevićevih strani nihče ni dejal, da živi vlada od Radičeve milosti, ko je pa sedanja vlada prvič stala pred vsemi poslanci beograjskega parlamenta in je dobila doslej največje število glasov, se je pa naenkrat začelo lagati to, kar bi se dalo reči z vso upravičenostjo glede prejšnje vlade.

»Državna politika« Pašiča in Pribičevića je hotela, da postanejo Slovinci in Hrvati »manjši od makovega zrna«. Tej politiki se je od prvega početka najodločnejše upiralo slovensko in hrvatsko ljudstvo in končno so začeli tudi uvidevati, da države ne tvori in ne vzdržuje sila, ampak sporazum in da sta Pašič in Pribičević protiljudska politika najslabše in najnevarnejše vrste. Srbski kmetje niso pozabili, kako se je tudi v Srbiji nekdanj vodila prava in poštena ljudska politika in danes imamo že dva ostro ločena tabora v Jugoslaviji: Pašič—Pribičevićeva politika na temelju nasilja in prava ljudska politika Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju sporazuma.

Tridesetletnica bralnega društva v Gornji Radgoni.

»Slovenski Gospodar« je v obširnih člankih poročal o ustanovni slavnosti in o slovesni proslavi deset-

letnice Kmetijskega bralnega društva v Gornji Radgoni. Doslednost zahteva, da tako ravna tudi o proslavi tridesetletnice tega društva.

Tridesetletni jubilej tega velevažnega kmetijskega prosvetnega društva se je v nedeljo, dne 14. septembra obhajal na slovesen način. Predpoldne je bila cerkvena proslava društvenega jubileja. Poslanec dr. Hohnjec je imel pridigo, v kateri je razpravljal o važnosti prosvetnega dela med ljudstvom ter tolmačil prava načela katoliške in slovenske prosvete. Potem je služil slovesno sv. mašo za žive in rajne ude bralnega društva.

Popoldne je bila v društveni dvorani v Posojilnici svečana proslava tridesetletnega jubileja. Dvorana je bila polna, da ni mogla sprejeti vseh obiskovalcev. Poleg domačinov, ki so bili zbrani v jako velikem številu, so prišli zaslopniki katoliških prosvetnih organizacij od Sv. Jurja na Šavnicah, od Sv. Križa pri Ljutomeru, od Sv. Benedikta v Slov. gor., iz Veržeja ter tudi iz drugih krajev. Predsednik društva, g. kaplan Sajovic se je po pozdravnih besedah, ki so vežale navzočim, s hvaležnostjo spominjal umrlih udov in odbornikov društva, zlasti vrlega, za vse dobro vnetega in delavnega Janka Pelca.

Poslanec dr. Hohnjec je v slavnostnem govoru orisal prosvetno gibanje med slovenskim ljudstvom, koje je med narodom vzbudil naš veliki Slomšek z znanim klicem: »Le bistrimo si glave, ne dremajmo zaspani, rodovom tujim vsi prodani!« Slomšek je uvidel, da bi se duševno spanje našega ljudstva moglo pretvoriti v smrtno spanje, iz katerega se naš narod ne bi probudil nikdar več. Naš mali narod mora živeti od duha. Njega ne more vzdržati ne številnost njegovih članov ne bogastvo, ne materialna sila. O našem ljudstvu velja ono svetopisemsko načelo: »Duh je, ki oživlja«. Duh pa živi poleg milosti od resnice. Zato so vsi pravi prijatelji našega ljudstva, ki so postali dediči prelepih Slomškovih načel, širili med narodom izobrazbo ter so v to svrhu zasnovali primerne in potrebne organizacije.

Dr. Hohnjec je potem obširno razpravljal o zgodovini gornjeradganskega bralnega društva, ki je bilo ustanovljeno 16. septembra 1894. Številni dopisi v »Slovenskem Gospodarju« dokazujejo, s kako velikimi težavami se je moralo vojskovati mlado društvo. Ni mu samo nasprotovala dosedanja nezavednost širjih ljudskih krogov, marveč še posebno sovraštvo nemškutarjev pod vodstvom znanega orehovskega Bračka. »Slov. Gospodar« je v svojem broju od 4. oktobra 1894 posvetil uvodni članek nasprotnikom gornjeradganskega bralnega društva. V tem članku piše: »Najbolj se jezi in najbolj hujska proti bralnemu društvu orehovski Bračko. Pri njem je to čisto naravno. Kajti od sedaj naprej je bojni klic: Tu Bračko, tu bralno društvo. Očitnih

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški pisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus. 25

Nemi in preplašeni sta obstali ženski ter zrla na sleđove davne, skrivnostne žaloigre. Kdo so pač bili tile ubogi ljudje —? Kaka nesreča jih je doletela —? Kotiko let že leže tu njihove kosti, nepokopane, prebledle in preperele —?

Ino je streslo —.

Ali ni nje in njenih prijateljev, ki so jih uporni mornarji nameravali izpostaviti na tem pustem, negotoljubnem obrežju, — ali ni njih samih čakala morebiti enaka usoda —?

»O, Ine —, Ine —!« je tužno zajavkala Barba, ali od strahu, ali od sočutja, ali iz dolgega časa, kdo ve.

Ine jo je nekaj časa molče poslušala, nato pa je nepotrpežljivo zacepetala.

Kaj je pomagalo javkanje in tugovanje in misel na negotovo bodočnost! Trenutni položaj je zahteval vso krepko voljo in odločnost!

»Molči že vendar, starica!« ji je zapovedala. »Saj nisi otrok! S svojim tarnanjem le še poslabšaš najin že rtak dovolj nesrečen položaj!«

Z negotovim, drhtečim glasom je končala. Prav nič tako pogumno ji ni bilo pri srcu, kot so donele njene besede. Oče in njegov prijatelj izgubljeni v pragozdu, Clayton, njihov edini zaščitnik, kdove kj kdove kedaj se vrne —! Sama je z boječo ženicco —.

Brezup se je je loteval —.

Pa treba je bilo vsaj nekaj storiti za brambo.

Kmalu je našla, da imajo vrata tudi znotraj ključavnice. Koj jih je skrbno zaklenila.

Našli sta tudi zapah. Težek je sicer bil za njune slabotne roke, dvajset let ga že ni nihče premaknil in ujedel se je v svojo lego, pa z združenimi močmi sta ga po dolgem trudu končno vendarle položili pred duri.

Nato pa sta sedli in čakali —.

XIV.

Trzan reši življenje svojemu bratrancu Claytonu in gospodični Ini Porter.

Toliko novih in čudnih reči je Trzan tisti dan videl in doživel, da se mu je od samega čudenja že v glavi vrtelo.

Da so neznan ljudje res njegovega rodu, o tem ni dvomil niti najmanj. Seveda mu niso posebno ugajali, ti belokožci. Kolikor je dosedaj videl o njih, mu je rodilo prepričanje, da so prav taki krvoločneži kakor črnici, in hujski ko divje živali.

Vendar pa je opazil, da si niso vsi enaki. Pritlikavi Snake in njegovi tovariši so se odurno obnašali in nasilno, nosili so morilno orožje in so bili vsak hip pripravljene koga ubiti. Te je sovražil.

Drugi pa, oba stara moža in mlajši v beli obleki ter obe ženski, ti so mu ugajali. Niso nosili grmečega orožja in mirno so se obnašali. Videl je sicer, da je mladi mož pobral samokres, ga skrnil pod obleko in ga pozneje izročil ženski, ni razumel njihovega obnašanja, pa že samo dejstvo, da so oboroženi mornarji prignali neoborožene ljudi na obal in jim grozili, že to je povedalo bistroumnemu Trzanu, da so eni hudobni, drugi pa dobri. Najbrž so ujetniki, je zasodil. Slične dogodke je videl že med črnici.

Sklenil je, da bo mornarje skrbno opazoval, njihove ujetnike pa branil in jim pomagal, če bo treba.

Za sedaj pa so ga zanimale druge reči.

Predvsem se je čudil, čemu da sta stara moža odšla v džunglo in čemu je šel mlajši za njima.

Da bi se ti beli ljudje utegnili v pragozdu izgubiti ali da bi je utegnili zadeti nesreča, na to seve ni mislil. Zanj je bila pot po džungli prav tako zanesljiva in varna kakor za nas glavna ulica velikega mesta.

Pa vkljub temu je sklenil, da pogleda za njima. Radoveden je bil, beli ljudje so ga zanimali, rad bi bil videl, po kaj so šli v pragozd. Ženski sta bili varni v kočii, mornarji so odveslali s čolnom na ladjo. Tu na obali ga trenutno nihče ni potreboval.

Skočil je v veje in pohitel za mladim belokožcem.

Ni ga bilo težko najti.

Iz daljave sem so se še čuli njegovi klici, seveda jih je ujelo le bistro uho Trzanovo, in dovolj razločno sled je tudi pustil za seboj.

Kmalu ga je našel.

Ob deblu je slonel in si brisal potno čelo. Ves zdelan in utrujen je bil.

Trzan je počenil za gosto vejevje in napeto opazoval svojega belega rojaka.

Od časa do časa je še zaklical, pa vedno slabeje in obupneje. Trzan je uganil, da menda kliče tovariša.

Že je hotel stopiti k njemu in mu povedati, da išče v čisto napačni smeri — videl je sled obeh starih mož malo prej v goščavi —, ko zagleda nedaleč v stran rumeno gibčno žival, ki se je plazila proti belokožcu.

Šita je bil, leopard.

Trzan je čul rahlo suštenje trave in čudil se je, kako da se mladi mož ne gane.

Bračkovih pristašev Slovenci ne bodo spreobrili; pa jih tudi ne marajo, ker jim za take ljudi prav nič ni. A ostalim kmetom, ki so dosedaj okoli blodili, kakor izgubljene ovce, ne vedo, kam bi se obrnili in komu bi verjeli, dajamo to pomisliti: Kaj more Bračko ponujati? Nič. On je sam vesel, če njemu kdo kaj ponudi. On nosi sicer sedaj še svoje slavo okoli, a vse je minljivo na svetu, in tako tudi Bračkova slava. Kakšno zaslombo ima Bračko za prihodnost? Nobene. On se ne more sklicevati na svoje znanosti, ker jih nima; on se ne more sklicevati niti na pošteno voljo, ker volje, kmetu kaj dobrega storiti, dosedaj še ni pokazal. Njegovo delovanje je le kruhohorstvo. Drugače pa je pri bralnem društvu. V njem si podajajo roke duhovni in posvetni gospodje in kmetje. Prvim stoji na strani učenost, slednjim pa znanje kmetičkih razmer in potreb. Ti kmetje blagrujejo bralno društvo, ker so razumni in vedo, kako koristno bo bralno društvo delovalo. Ako bi o tem ne bili prepričani, ne bi bili pristopili k društvu. Vi ostali kmetje pa volite sedaj: Tu Bračko, tu bralno društvo!

Kljub vsem velikim potežkočam je društvo med ljudstvom pognalo korenine ter je rastlo in se razvijalo in jačalo. Na občnem zboru 3. februarja 1895 se je ugotovilo, da ima društvo že preko 130 članov ter razpolaga s knjižnico, ki obsega nad 500 knjig. Pri tej priliki je takratni knjižničar, g. kaplan Kosar, ki je že med rajnimi, pa je imel za razvoj društva največje zasluge, pripomnil: »Naj se čitajo knjige ne samo pripovedne, marveč tudi gospodarske vsebine, ker je vsakemu treba izobraženosti v svoji stroki.«

Napredovanje društva je bilo v tesni zvezi z obilnejšim pristopom mladine k društvu. Na občnem zboru leta 1901 se je moglo konstatirati veselo dejstvo, da se je za društvo začela zanimati mladina. In o priliki občnega zbora leta 1903 je »Slov. Gospodar« zapisal: »Posebno so pokazali naši vrli mladeniči in dekleta, kako se zelo zanimajo za bralno društvo in njegovo delovanje. Vera in narodnost danes gibljeta svet, z njima mora računati vsak razsoden človek, nju se mora vsak zavdati.«

Leta 1904, dne 25. septembra je bralno društvo na svečani način obhajalo desetletnico svojega obstoja in dela. Pri tej priliki je bila blagoslovljena društvena zastava. Pri blagoslovljenju je kumoval dvorni svetnik in državni poslanec dr. Ploj, govor pa je imel sedanji minister prosvete dr. Korošec, ki je bil urednik »Slov. Gospodarja«. Zanimivo je, da je politična oblast v nekdanji državi to zastavo kontumacirala, ker je na njej podoba slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Zastava se ni smela pokazati v javnosti. Še le sedanja država je odstranila ta značilni in škandalozni kontumac.

V poročilu o nadaljnjem razvoju in delovanju društva je dr. Hohnjec omenil ime rajnega Janka Pelca, ki ga je »Slov. Gospodar« v poročilu o proslavi društvene desetletnice imenoval »dušo bralnega društva«. Ta plemeniti mož v kmetijski suknji je v istini bil duša ne samo bralnega društva, marveč vsega narodnega gibanja. S svojimi plemenitimi deli si je zaslužil, da ga ohranimo v hvaležnem spominu ter posnemamo njegovo požrtvovalnost in žilavo delavnost. Slomšek nas opominja: »Kdor svojih prednikov ne časti, njih naslednik biti vreden ni.«

Dr. Hohnjec je končno zahteval naloge društva v sedanjosti in smernice društvenega delovanja. Društvo je

Ali ne čuje —? Nikdar poprej se trzanu šita ni zdel tako neroden pri zalezovanju plena — vendar se beli človek ni zmenil zanj!

Ne, gotovo ne čuje —!

Šita je skrčil prožni hrbet in se pripravil za skok.

Tedaj pa je zarjovel v gozdu divji, strašni, izživajoči bojni krik Kršakovoga rodu. Džungla je umolknila, ptiči so utihnili, v nemem strahu so se poskrile živali in šita, krvoločni, drzni ropar, je planil skokoma v goščavo in urno izgubil s pozorišča.

Claytona pa je stresla smrtna groza. Kri mu je zledenela ob strašnem glasu, lasje so se mu naježili in oči so mu kakor okamenele strmele v kraj, odkoder je glas prišel.

Ni bil strahopetnež, pa če je kedaj kdo v življenju čutil, da mu smrt s svojimi ledenimi prsti sega po srcu, — Cecil Clayton, najstarejši sin lorda Greystoke, jo je tistikrat čutil.

Strašni glas je do skrajnosti napel vse njegove živce. Kako bi pač naj bil siromak vedel, da ga je prav ta strašni glas rešil gotove smrti pod kremplji krvoločnega leoparda — in kako bi naj vedel tudi tu, da je ta grozni, divji glas prišel iz grla njegovega lastnega, pravega bratrance, sina njegovega strica Claytona, ki ga je že zdavnaj imel za mrtvega —.

Večerilo se je, mrak je legal na gosto džunglo.

Claytona so je lotevala malodušnost in negotovost. Ali naj gre še dalje in išče profesorja Porterja in njegovega tovariša ter pri tem sam pogine po noči v džungli, ki gotovo mrgoli roparskih živali, — ali pa bi se vrnil h koči, kjer bi vsaj lahko pomagal Ini in jo branil, če bi bilo treba?

Težko mu je delo, da bi se vrnil brez očeta k njej, pa še huje ga je mučila misel, da je sama in brez varuha v

Pravo
Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“
je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah!
Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

izvršilo veliko narodno obrambno delo. Gospod župnik Josip Lončarič, ki je kot kaplan v Gornji Radgoni vneto in vztrajno deloval na društvenem polju, je v svojem pismu bralnemu društvu o priliki njegove tridesetletnice po pravici in brez pretiravanja mogel to trditi: »St. Ilij na severu in Sv. Peter na vzhodu sta rešila Slovenske gorice.« Ta naloga tudi v bodoče ne bo popolnoma odpadla. Na državnih mejah je treba več narodne zavesti, kakor po drugih krajih, ki ležijo v notranjosti države. Društvo bo torej svojo tradicionalno nalogo moglo in moralo vršiti naprej.

Državna meja nalaga društvu dolžnost živahnega, urejenega in vsestranskega dela že radi sosesčine drugih držav. Po izobrazbi ljudstva, ki prebiva na meji, sosedje iz drugih držav presojo kulturalno stopnjo celega naroda. Čim višja, globlja in širja bo izobrazba našega ljudstva na meji, tem boljša bo mednarodna sodba o kulturni vrednosti ne samo našega ljudstva, marveč tudi naših bratov proti jugu. In ravno ta ozir na naše hrvatske in srbske brate mora biti za nas nagib, da ne popustimo na polju ljudsko-izobrazevalnega dela, marveč da to svoje delo poglobimo in razširimo. Čim višje bomo dvigali svoj narod v prosveti in omiki, tem bolj bo naš zglede naše brate silil k temu, da vzamejo plug prosvete energično v svoje roke, ter začnejo po načrtu, temeljito in dosledno orati ledino ljudske izobrazbe.

Zbrano občinstvo, med katerimi so bile zastopane vse stranke, je govor dr. Hohnjeca sprejelo z velikim in vsestranskim odobravanjem. Predsednica Dekliške zveze, Nežika Osojnik je nato razločno in navdušeno deklamirala pesem, ki jo je za tridesetletni društveni jubilej sestavil g. Matija Zemljč, župnik pri Sv. Tomažu. Govorila sta še tudi g. Jakob Zemljč iz Radencev, ki je pred 30 leti kot mladenič govoril na ustanovnem shodu društva, in g. Janko Čirič, ki je pred leti kot pečovodja požrtvovalno deloval v društvu. Za zabavo občinstva je skrbel društveni pevski zbor, moški in mešani, ki je pod spretnim vodstvom g. Potočnika prelepo zapel celo vrsto pevskih točk. Tudi tamburaški zbor je dobro izvršil svojo nalogo. Cela prireditev je bila dostojna proslava tridesetletnega društvenega jubileja ter je na vse napravila utis, ki je vreden ljudskega kulturnega društva.

J. Blažević:

Rodno in malorodno trte.

Da bi se dokazalo na podlagi demonstrativnega nasa-da razliko v pridelku iz rodnih in malorodnih trt, se je u-peljal sledeči poizkus:

Od sort: beli peček, črni burgundec, beli rizling, ši-

rokah upornih, divjih mornarjev in v bližini nevarne džungle.

Morebiti pa se je profesor Porter že vrnil s svojim tovarišem —?

Da, skoraj gotovo da se je že vrnil!

Opustil bo torej nepotrebno iskanje, šel bo h koči. Če se morebiti res še nista vrnila, — saj se lahko jutri na vse zgodaj še enkrat odpravi na lov za njima —.

Tako je ugibal Clayton in tema se je delala.

Nazadnje se je odločil, stopil je in opotekajoče se ob štorih in koreninah in butajoč z glavo ob debela zdaj tu zdaj tam je lezel naprej v smeri, ki je mislil da vodi h koči.

Trzan se je čutil.

Mladi belokožec je obrnil hrbet obrežju in koči ter šel v čisto nasprotno stran vedno globlje v džunglo, v smeri proti naselbini črncev Mbonginega rodu.

Mož se mu je zdel nerazumljiv —.

Kdo bo šel v globoko džunglo in v naselbino krvoločnih črncev oborožen s samo sulico —? In niti vajen je ni, tako je zasodil Trzan, ko je videl, kako nerodno nosi beli neznanec svoje orožje. In če išče svoja dva tovariša, zakaj ne gre po njuni sledi, ki je dovolj razločno tekla po gozdu malo niže od kraja, kjer sta stala —.

Mladi mož je izgubljen je zasodil Trzan. In žal mu je bilo zanj.

Čudno nagnjenje je čutil za mladega človeka, naj-bolj mu je ugajal izmed vseh belih ljudi, kar jih je danes videl. Tako si je mislil svoje bele rojake, ko je o njih bral v knjigah, prav take kot je bil mladi mož v beli obleki —.

Kaj bo z njim —?

Trzan je poznal džunglo in vedel, kako je posebno po noči nevarna.

pon (mozlavec) in traminec, kojih večje ali manjše število malorodnih trsov bolj zmanjša pridelek, kakor pri drugih sortah, smo izbrali eden roden in eden maloroden trs ter ju opazovali tri leta na njuno rodnost, odvzeli cepiče od vsakega rodnega, kakor tudi malorodnega trsa in s temi pocepili podlogo Portalis. Podloge za rodne in malorodne vrste zgoraj imenovanih sort izvirajo od enega in istega trsa. Na ta način je vsak vpliv na izid poizkusa popolnoma izključen, tembolj, ker so cepiljenke sajene v od-delke, ležeče drug poleg drugega pod enakimi klimatičnimi in zemeljskimi razmerami.

Kakor hitro so začele trte roditi, se je opazala že na zunaj očitna razlika med oddelki; še večjo razliko kažejo številke, ki označujejo težo natrganega grozdja, za dobo od 1908 do 1912 in od 1921 do 1923 in ki so razvidne iz sledeče tabele:

Letnik	Beli peček		Maloroden	
	Roden kg grozdja na 1 ha	l mošta na 1 ha	Roden kg grozdja na 1 ha	l mošta na 1 ha
1908	15.900	11.130	5.104	3.572
1909	14.900	10.480	3.104	2.172
1910	5.333	3.733	381	266
1911	19.238	13.466	7.619	5.333
1912	10.666	7.466	3.047	2.132
1921	15.619	10.933	3.809	2.666
1922	20.952	14.666	4.952	3.466
1923	4.190	2.933	343	240

Letnik	Črni burgundec		Maloroden	
	Roden kg grozdja na 1 ha	l mošta na 1 ha	Roden kg grozdja na 1 ha	l mošta na 1 ha
1908	2.916	6.397	983	727
1919	6.052	4.478	2.333	1.726
1919	4.869	3.603	666	492
1911	—	—	—	—
1912	12.333	9.126	2.000	1.480
1921	8.034	5.945	1.454	1.075
1922	9.788	7.245	2.181	1.673
1923	7.791	5.768	545	403

Kako se bo belokožec branil —? Orožja ni imel razen sulice in te ni znal rabiti, nič ni slišal, nič ni videl —. Dobrodošel plen bo divjim roparicam, če ga ne reši —.

Da, res, glej —! Tamle se plazi Numa, lev, komaj par korakov desno od belokožca —!

Topot je tudi Clayton čul bližajočega se sovražnika. Plašno je zrl v negotovi mrak, da bi ga ugledal.

Tedaj zagrmí čisto blizu njega grozeče rjovenje levovo, da je strahotno odmevalo po tihí džungli.

Mrzel pot je oblil Claytona. S tresočo roko, pa vendar pogumno, je dvignil sulico proti grmovju, odkoder je prišlo rjovenje. Pa vedel je v naprej, da je izgubljen. Kaj je bila slabotna sulica, kaj njegova nevajena roka proti strašni levovi moči —.

Planil bo nanj, še trenutek, pa bo čutil njegovo vročo sapo na licu, njegove strašne kremplje na prsih. Raztrgal ga bo in —.

O Bog, kako težko je umreti zapuščen, pozabljen v divjini, rop krvoločnih živali —.

Nekaj trenutkov je vladal mrtev molk. Clayton je stal nepremičen z dvignjeno sulico, lahko se je tresel.

Rahlo šuštenje v grmičju mu je napovedalo, da se lev premiče. Pripravljaj se je na skok.

Sedaj ga je opazil.

Komaj par metrov je bil oddaljen. Videl je njegovo mogočno, okroglo, grivasto glavo in za njo dolgo gibčno, mišičasto telo, trdo stisnjeno k tlom. Počasi je lezel naprej.

Sedaj se je ustavil, premišljeno in previdno je skrčil zadnje noge pod trebuh, — silna mačka, ki se pripravlja na skok.

(Dalje prihodnjič).